

Ongan havlaks til sølu

SIJALVT um vit á blaðnum ongantið hava kunnað torgað málburð sum »at selja Føroyar«, tá talan hevur verið um ferðamannavinnuna, tykist hetta at verða mestsum góðtikið bæði sum málburður og hugtak.

UM útlendingar hava fingið somu fatan, víta vit ikki, men tilboðið úr Noregi um at keypa annan part av Føroyum — laksin, sum vit hava tvíhildið um, til vit fyrri kortum seldu veiðirættindini fyrri komandi sesong til íslendingar, kundi bent á tað.

KJAKIÐ var nógv, tá vit lótu íslendingum laksin, men politisku myndugleikarnir vissaðu okkum um, at hetta ikki á nakran hátt fór at forða okkum í at taka upp aftur fiskiskapin á sama støði — ella í øllum førum á einum støði, ið ikki var ávirkað av hesum sjálðsama fráviki.

NORÐMENN siga, at ein góð helvt av »føroyska« laksinum er komin úr teirra áum og at teir sostatt hava áhuga í at gjalda fyrri at fáa hann aftur til Noregs. Sama søgdu íslendingar. Men er tað so, at norðmenn og íslendingar av seinastu, og vónandi einastu sølu okkara av egnum fiskirættindum til aðrar, halda tað

vera sum at syfta seið at avtala sínammillum at rinda fyrri henda laks t.d. annaðhvørt árið hvør, má gerast hesum annars góðu grannum okkara púra greitt, at teir her hava álvarsliga forroknað seg.

ALT gott um altjóða samstarv, og laksinum viðvíkjandi hevur hetta eisini roynst okkum toluligt, hóast onkur heldur okkum hava verið í so afturhildnar í mun til aðrar. Men verður slíkt samstarv millum fiskivinnutjóðir ikki meira grundað á fiskivinnutreytirnar í ymsu londunum, heldur enn á meira tilvildarlígar alternativar vinnugreindir í hesum londum, minkar hetta beinanvegin um neyðuga álvaran í samstarvinum, sum upprunaliga varð ætlað til at livga fiskivinnuna og stovnunum sum frægast.

VILJA vit vera ónærsligir, er eisini ein farri av tí óofficiella hjálandapolitikkinum, tær stóru fleirtjóða fyrirkomur reka móttvegis mongum tilafturskomnum londum við at gjalda teimum fyrri yvirskots- og burturkastsvøru fyrri at fáa tey til at framleiða rávøru og einki annað — til hesar fyrirkomur.

SO langt er tað tó enn ikki komið við laksinum, men lora vit enn einferð verður verri at koma afturum aftur, og krøv okkara um nøgdur í al-

tjóða samráðingum — framyvir kanska enn meira stýrðar av »stutt-leikaá hugamálum« enn av skilagóðum metingum um bestu stovnsrækt og hvussu mongum fiskimonn-um kundi verið tryggjað samulig inntøka av hesi veiði — enn veikari.

ANNAÐ er so, at tað ikki skuldi komið upp á tal at selt egin veiðirættindi í egnum sjógvi. Í ringasta føri kundi og skuldi talan verið um munandi kvotahækkingar fyrri føyoyngar hjá teimum, ið vildu havt okkum at givist við laksafiskiskapinum — og sjálvsagt skuldi hetta fiskabýti verið grundað á annað og hægri laksavirði, enn uppboðsseluvirði í t.d. Hanstholm, men á veruliga »alternativa stuttleikavirði«, hesi lond nú halda laks okkara at hava.

VÆL vita vit, at laksafiskiskapur okkara hevur verið misjavnur seinnu árin, men tó ongantið so vánaligur, at teir mongu, sum hóast alt hava lagt rygg til hesa veiðu ringastu árstíð ár eftir ár, fara at halda tað vera í lagi kanska at vera »betaldir« úr hesi vinnu med alla.

EISINI er tað sera ívasamt, um okkum kann vera moralskt loyvt at gjalda ávísu fólki fyrri tann partin av Føroyum, sum vit soleiðis selja, og skal ein samsýningarskip-

an til laksavinnu fyrri niðurlagt virki, líkjust tí upphøggingarstuðli, vit hava roynt til onnur før og onkuntið eisini so dyggiliga »forkeypt« okkum við, má harðliga mælast frá nøkrum tilíkum.

MÁLID er í sjálvum sær so prinsipielt, at nøktandi handilsúrslit fæst ikki á einum pappíri við eitt skiviborð. Tann tíð er nevniliga farin, tá hann, sum fiskaði, átti hesi landsvirði einsamallur. Fiskavirkingin bar við sær, at eisini hendur á landi fingi lut í hesum virðum og við tí fiskivinnupolitikki, øll meira og minni eru samd um at reka fram-yvir, skuldu hesar hendur gjørst alt fleiri — sjálvsagt eisini til at virka føroyska sjólaksin. Talan er í prinsippinum um so nógv vinnulið, ið kundu hildið seg havt rætt til figgj-arliga samsýning hvørja ferð vit soleiðis seldu út av okkara felags virðum, at hetta á ongan hátt hevði borði til. Og júst tí skulu vit heldur ikki gera tað.

sosigaley

Dimmalætting
VIRKA
TÓRSHAVN

DAGBLAÐIÐ
TÓRSHAVN

14. SEPTEMBER

FRIÐ FØROYAR
NORÐMENN

Neyðars Dagblað, halda Oyggja-tíðindi

Viknandi kommunisman í Europu fær eisini Oyggja-tíðindi at hugleiða um standin hjá føroysku »kommunistunum«. Blaðið sigur, at vit ongur so góðar hava átt sum fólka-floksmenn og skrivur millum annað mangt:

Og hvat so — tit á Dag-bladnum. Eru tit keddir av at múrurin er fallin? Tað mugu tit vera, siðan tit enn bóltu tykkum í hesum kommunistatrolli, sum als ikki er til aðrastaðni enn í Fólka-flokkinum.

Neyðars Dagblad sum ikki kann finna fotafesti eftir at kommunistan kolaðist upp

um somu tíð sum eldsbrunin á Traðarvegnum.

Tá ið Dagblaðið aftur sá dagsins ljós var knappliga einki meira at berjast fyrri. Og nú royna teir aftur at seta eld í fjúsið við kommunistum. Men ongin letst um vón. Sjálvur lesarar Dagblaðsins hava skilt, at kommunisman liggur heiladeyð og er ikki virkin aðrastaðni enn í egnum flokki. Men hóast hetta eru tey á Dagblaðnum við at kynda undir blussid um heimskommunismuna aftur.

Í hvørjum líki henda nýggja kommunisma fer at koma undan kavi vita vit ikki, men verður hon ikki frægari enn tann farna, verður litil dugur í henni.

Vil hava útlendingar at stóðast longur

Um ferðamannavinnu okkara skrivur Dagblaðið í samrøðu við ferðamannastjóra okkara, Jákup Veyhe, at alt ov lítið enn kemur burtur úr hesi vinnu. Og at sjálvur hetlendingar fáa munandi meira burtúr, men at tíð enn er at læra. Skrivað verður m.a.

— Stóra takid hjá okkara fólki í ferðavinnuni verður at læra seg at siggja hana sum eina heild og ikki sum flutning til og úr oyggjunum, koyring millum bygda, gisting, át, handilskeyp osfrv. hvørt sær. Men hetta tekur tíð at læra.

Ferðavinnan er ein vinnugrein heilt fyrri seg. Hon má byggjast upp við royndum. Eingin verður serkonur í at fiska, velja, framleiða ella marknaðarføra eftir einum degi ella einum ári. Framstíðini hava verið stór farnu árin, men enn er langt eftir á mál, sigur Jákup Veyhe, ferðamannastjóri, at enda í viðmerking við Dagblaðið.

Gott at onkur ikki enn hevur mist vónina um hetta vinnuliga alternativ-ið og uttan vón ber ikki til at halda fram, og fleiri ivast í dag um gullið í hesum enn onkuntið. Men fyrri tað skulu vit hava skipað viðurskipti fyrri okkara ferðandi, og har liggur partur Jákups ikki eftir.

At onnur enn Várhara skulu eiga laksin í høvunum kring okkum, munnu bert tey fægstu skilja.

Men eins og íslendingar siga norðmenn nú, at teir eiga størsta partin av tí laksi, sum fæst á føroyskum hav-øki. Í øllum føri siga teir, at tað nógva er úr norsku ánum.

Hvussu visindaliga grundað hetta er, vita vit ikki, men tilboð teirra um gjald til okkara fyrri ikki at fiska »teirra« laks, bendir á, at teir halda seg hava okkurt at halda um.

Hinvegin kann tað eins og við øðrum veiðirættindum ongan-tíð koma upp á tal fyrri okkum at avskriva nøkur rættindi med alla, og so hentir sum pengar kunnu vera, áttu vit í framtíðini

bert at góðtikið bött veiðirættindi hjá lond-um, sum hava hug at »keypa« okkum frá at veiða henda klandurs-fisk.

Eitt er, at føroyskir laksamenn, sum hava gjørt seg út til hesa veiðu, kunnu koma í knipu av slíkum laksa-handli og sostatt kanska áttu at verið hjálptir onkunsvegna, men framvegis verður tað ein ivasurningur, um vit í framtíðini kunnu gjalda ávísu føyoyngum fyrri partar av føroyskum ognum, vit velja at selja øðrum.

Hvør skuldi t.d. fingið endurgjald fyrri at vit góvust at fiska tosk — fiskimenn, flakafólk, reiðarar ella vit øll? Vit vita tað ikki, meðan leiðin er vandanmíkil.